

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-666-9-11>

**INSTITUTIONAL PARALYSIS OF THE ORGANIZATION
FOR SECURITY AND CO-OPERATION IN EUROPE,
THE PROBLEM OF THE RUSSIAN FEDERATION'S VETO
POWER, AND THE SWISS CHAIRPERSONSHIP
OF THE OSCE IN 2026**

**ІНСТИТУЦІЙНИЙ ПАРАЛІЧ ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗПЕКИ І
СПІВРОБІТНИЦТВА В ЄВРОПІ, ПРОБЛЕМА ПРАВА ВЕТО РФ
ТА ШВЕЙЦАРСЬКЕ ГОЛОВУВАННЯ В ОБСЄ У 2026**

Yemchuk A. A.

*3rd-year student at the Faculty
of International Relations*

Ємчук А. А.

*студентка III курсу факультету
міжнародних відносин*

Nesteruk K. S.

*3rd-year student at the Faculty
of International Relations
Ivan Franko National University of Lviv
Lviv, Ukraine*

Нестерук К. С.

*студентка III курсу факультету
міжнародних відносин
Львівський національний університет
імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

В умовах повномасштабної війни Росії проти України загострилось питання легітимності міжнародних організацій та довіри до них. Організація безпеки і співробітництва в Європі з 1970-х років слугувала важливим форумом для багатосторонніх переговорів та співпраці між Сходом і Заходом, проте після вторгнення РФ в Україну у 2022 році організація зіткнулась з глибокою інституційною кризою, що проявляється у безпомічності та неспроможності ОБСЄ приймати важливі для європейської безпеки рішення. В свою чергу Швейцарія, як головуюча у 2026 році держава, заявляє про стратегію з відновлення інституційної авторитетності і життєздатності організації. Мета нашої роботи полягає у дослідженні інституційного паралічу ОБСЄ протягом 2022–2026 років, спричиненого РФ, а також в оцінці потенціалу швейцарського головування 2026 року для відновлення багатостороннього діалогу та реформування процедур консенсусу.

Згідно з Гельсінським заключним актом, до основних завдань та засад діяльності НБСЄ (згодом – ОБСЄ) належать 10 принципів, які держави зобов'язались поважати та впроваджувати у своїх відносинах [3]. РФ отримала місце СРСР як держава-продовжувач без процедури вступу, тоді як Україна приєдналася як новий суверен-

ний суб'єкт, офіційно прийнявши всі зобов'язання, викладених у Гельсінському заключному акті 1975 року та Паризькій хартії для нової Європи 1990 року [1].

Після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну ОБСЄ визнали дії Росії грубим порушенням десяти засадничих принципів безпеки в Європі, проте жодних дієвих механізмів з обмеження права голосу держави в організації застосовано не було. Російська Федерація використовує засідання ОБСЄ як спосіб поширення пропаганди, зокрема нарративів про зовнішнє управління Україною, маніпуляцій з метою поширення страху на Заході, демонізації України та заперечення агресії, звинувачення України у культурних та релігійних чистках, інституційного саботажу ОБСЄ, ЄС та НАТО [4]. Через зловживання правом вето та «вепонізацію консенсусу» РФ позбавляє ОБСЄ можливості функціонувати як єдиний механізм, змушуючи організацію переходити на «позабюджетні» проекти для підтримки України. Яскравим прикладом перетворення консенсусу на зброю стало згорання Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні – найбільшої місії організації – через позицію РФ проти продовження мандату місії 31 березня 2022 року [6].

За роки членства ставлення до організації в українському медійному просторі безпосередньо залежало від рівня її політизації та «видимості», а також від суб'єктивних очікувань суспільства, де легітимність структури визначалася її здатністю реально впливати на врегулювання кризи. Динаміка сприйняття ОБСЄ пройшла шлях від фази високих сподівань та оптимізму у 2013–2014 роках до поступового розчарування, спричиненим інституційною слабкістю, неефективністю моніторингу та нездатністю організації досягти консенсусу в умовах агресії [5].

Швейцарія заявляє про важливість реформування організації, тому держава зосередиться на створенні різних механізмів, які зможуть відновити результативність місій, спостережень за виборами та забезпечити фінансування цих інструментів [2]. Завдяки своєму статусу нейтралітету та досвіду посередництва, Швейцарія зосередиться на співпраці у сферах кібербезпеки, військово-політичних інструментів та запобігання конфліктів [7]. Здатність ОБСЄ ефективно діяти та приймати рішення стане головним викликом для швейцарського головування, яке має на меті довести, що у часи, коли дипломатія виглядає недосяжною, вона стає життєво необхідною.

Окремим аспектом швейцарської стратегії є забезпечення інклюзивності діалогу на найвищому рівні. Візит глави ОБСЄ Ігнаціо Кассіса до Москви свідчить про відкритість до співпраці з державою-агресором, адже за результатами зустрічі Швейцарія готова гарантувати

безперешкодний в'їзд та безпеку російській делегації на чолі з Сергієм Лавровим для участі в засіданні Ради міністрів ОБСЄ в Лугано. Водночас така позиція викликає неоднозначну реакцію серед держав-учасниць, адже Росія продовжує провокувати системну кризу всередині організації. Зловживання правом вето з боку РФ неодноразово призвело до інституційного паралічу. Зокрема, це проявилось у багаторічному блокуванні затвердження бюджету організації, а також у безпрецедентному вето на головування Естонії у 2023 році.

Критичним свідченням зневаги до міжнародних інститутів залишається питання безпеки персоналу. Швейцарія та партнери знову повторили свій заклик до негайного звільнення трьох співробітників ОБСЄ – Вадима Голди, Максима Петрова та Дмитра Шабанова, які були незаконно затримані на окупованих територіях України. Таким чином, прагнення Швейцарії залучити Росію до діалогу в Лугано викликає складну дипломатичну дилему: як зберегти інклюзивність організації, не легітимізуючи при цьому грубі порушення міжнародного права та терор проти самих представників ОБСЄ.

Пріоритетом Берна також стане розробка альтернативних процедур прийняття рішень, які дозволили б організації уникати "паралічу консенсусу" [7]. Швейцарія прагне впровадити гнучкі підходи до формування бюджету та розгортання польових місій, щоб вивести ОБСЄ зі стану заручника одноосібних вето. Зокрема, це стосується посилення ролі Генерального секретаря та виконавчих структур, які мають діяти оперативно навіть за умов політичного протистояння в Постійній раді.

Період 2022–2026 років став випробуванням для ОБСЄ. Зловживання правом вето з боку РФ довело, що стара архітектура безпеки, побудована на тотальному консенсусі, більше не здатна гарантувати стабільність. Успіх швейцарського головування 2026 року визначить подальшу долю організації: або вона трансформується у дієвий інструмент превентивної дипломатії з оновленими правилами, або остаточно втратить актуальність через неспроможність протистояти системному порушенню міжнародного права.

Література:

1. Требін М. П. ОБСЄ в архітектурі європейської безпеки : монографія. Харків : Право, 2026.
2. Ansprache von Bundesrat Ignazio Cassis, amtierender Vorsitzender der OSZE, anlässlich der offiziellen Eröffnung des OSZE-Vorsitzes der Schweiz 2026: speech (eng). URL: <https://www.news.admin.ch/de/newsb/vNbh4CC64Jlr2Uz8rfaoa> (дата звернення: 25.02.2026).

3. Conference on Security and Co-operation in Europe Final Act, Helsinki, 1975.

4. Documents issued by Russia. URL: https://www.osce.org/resources/documents/issued_by/russia?s=docs%2Fsort%2Fdate%3Adesc&lang=en&item_type=statement-speech (дата звернення: 24.02.2026).

5. Legitimation and Delegitimation of the OSCE in the Ukrainian Media Space. Modern Historical and Political Issues: *Journal in Historical & Political Sciences*. Chernivtsi : Chernivtsi National University, 2024. Vol. 50. P. 79–86.

6. OSCE Chairman-in-Office and Secretary General announce upcoming closure of Special Monitoring Mission to Ukraine: press release. 2022. 28 April. URL: <https://www.osce.org/chairpersonship/516933> (дата звернення: 25.02.2026).

7. Switzerland's OSCE Chairpersonship 2026: brochure. URL: https://www.osce.org/sites/default/files/documents/publications/2026/01/OSCE2026_Broschuere_Faltkarte_EN_Web%20%282%29.pdf (дата звернення: 26.02.2026).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-666-9-12>

THE ROLE OF PUBLIC DIPLOMACY IN SHAPING STATE RESILIENCE IN INTERNATIONAL CRISES

РОЛЬ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ У ФОРМУВАННІ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ МІЖНАРОДНИХ КРИЗ

Kruglyuk I. V.

*Postgraduate Student at the Department
of Political Science
Carpathian National University named
after Vasyl Stefanyuk
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

Круглюк І. В.

*аспірант кафедри політичних наук
Карпатський національний
університет імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

У сучасній системі міжнародних відносин, що характеризується зростанням турбулентності, гібридних загроз, інформаційних впливів і багатовимірних криз, питання стійкості держави набуває стратегічного значення. У цьому контексті публічна дипломатія постає не тільки інструментом зовнішньополітичної комунікації, а й важливим механізмом зміцнення національної стійкості через формування довіри та підтримки на міжнародному рівні. Концептуальне осмислення